

Tsjielp!!

Natuur- en Vogelwacht
Culemborg e.o.

Digitale nieuwsbrief editie september 2024 – nr. 166

NVWC-activiteiten september 2024

Een egelnest in een rommelige tuin, een rups van een koninginnenpage, een laat merelnest: zomaar wat foto's die we ontvangen hebben voor de [fotorubriek](#). Neem eens een kijkje.

Heb je ook een mooie foto voor de website? Mail naar redactiewebsite@nvwc.nl. Laat anderen meegenieten!

NVWC-activiteiten september 2024

07-09-2024

Vogels in de buurt: Wat brengt ons de vogeltrek?

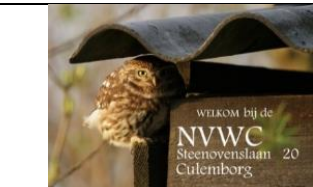
De vogeltrek naar het zuiden is al in volle gang. Op zaterdag 7 september gaan we weer op stap met Gerrit Jan Klop. Langs de Lek hebben we goede kans op een overvliegende visarend en in de uiterwaarden gaan we op zoek naar een paapje. We stappen op 7 september om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Deze maandelijkse fietsexcursies zijn geschikt voor zowel beginnende als gevorderde vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee. Voor meer info een mailtje naar gjklop@gmail.com. Volgende excursie: 5 oktober.

07-09-2024

Sprinkhaanexcursie Tichelterrein

Deze excursie stond nog niet op de jaarkalender, maar is zeker de moeite waard. Het Tichelterrein is een zeer geschikt gebied om sprinkhanen te bewonderen. Hier is kans om o.a. ratelaar, krassertje, grote groene sabelsprinkhaan, zuidelijk spitskopje, zeggendoortje, moeras-, sikkel-, greppel- en bruine sprinkhaan te zien. Meestal hoor je de sprinkhaan voor je hem ziet. Met een batdetector (om vleermuizen te kunnen opsporen) kun je ook de geluiden van sprinkhanen versterken. We verzamelen om 13:00 uur bij de parkeerplaats van het Tichelterrein in Buren (Hennisdijk, naast Wilgje Buitensport). Ewoud van der Ploeg en Theo de Jong zullen eerst wat bijzonderheden vertellen over sprinkhanen en in het bijzonder over de sprinkhanen die op dit terrein voorkomen en dan gaan we op zoek. De excursie duurt ca. 2 uur. Ga je mee? Meld je dan aan bij Ewoud, agrius_convolvuli@hotmail.com. (Bij regen wordt deze excursie afgelast).

De lezingen gaan weer van start!

Komende maanden kunt u iedere 3^e woensdag van de maand weer genieten van interessante lezingen in ons clubhuis De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. Tijd: 20.00 –22.00 uur (u bent welkom vanaf 19.30 uur). De lezingen zijn gratis en aanmelden vooraf is niet nodig. Data: 18 sept, 16 okt, 20 nov, 18 dec, 15 jan, 19 febr, 19 mrt en 16 apr.

NVWC-activiteiten september 2024 (vervolg)

18-09-2024

Lezing: natuur dichtbij en ver weg

Ook dit seizoen wordt de eerste lezing verzorgd door leden van de NVWC met korte presentaties over wat zij afgelopen jaar beleefden. Dat kan gaan over reizen, vakanties, wandelingen, tuinbelevissen, kortom: natuurbeleving in de breedste zin van het woord.

Daarvoor zijn twee dingen nodig:

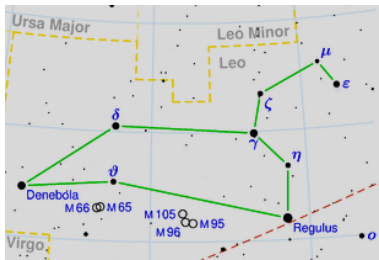
1. Mensen die lekker komen genieten van wat anderen meemaakten. U bent dus (ook als u geen lid bent) van harte uitgenodigd!
2. En leden die het leuk vinden om natuurervaringen met anderen te delen. Voor deze mensen geldt dat zij maximaal een kwartier mogen vertellen en foto's laten zien. Het mag zijn van een vakantie ver weg, maar ook natuur van dichtbij is enorm boeiend en welkom. Voor de planning is het fijn als u van tevoren bij mij meldt wat u wilt laten zien, Annette van Berkel, lezingcoor@nvwc.nl.

Wanneer: woensdag 18 september, toegang gratis. Aanmelden vooraf is niet nodig.

Waar: De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg.

Tijd: 20.00 –22.00 uur (u bent welkom vanaf 19.30 uur).

14-09-2024

Jeugdactiviteit: Sterren kijken (avondactiviteit voor de jeugd en ouders)

Sterrenbeelden, je kent ze vast van de horoscopen die je iedere dag in de krant ziet staan. Maar heb je je ooit wel gerealiseerd dat die sterrenbeelden echt te zien zijn als je naar een heldere hemel kijkt? Op 14 september gaan we op het terrein bij het clubgebouw naar boven kijken; turen naar de hopelijk heldere lucht vol met sterren. Het is bij De Steenuil namelijk donker genoeg!

We starten al in de schemering om 19:30 uur. Dan gaan we eerst kijken wat er op dit

tijdstip te zien is om het clubhuis. Als het donker is, gaan we sterren kijken.

Ben je er ook bij? Meld je aan via jeugdcoor@nvwc.nl. Ook als je geen lid bent ben je van harte welkom. En..... breng dit keer gerust je ouders mee (als ze durven in het donker).

Datum: 14 september, tijd: 19:30 - 22:00 uur.

Plaats: Clubgebouw De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg.

22-09-2024

Natuurfilm i.s.m. De Fransche School: "Vogels kun je niet melken"

Met de komst van de grutto in het voorjaar begint voor melkveehouders die weidevogels een warm hart toedragen - en die zijn er echt - het dilemma: Hoe zorg je goed voor de grutto en tegelijkertijd dat je als boer een goede boterham verdient? Bote en Astrid de Boer, Friese melkveehouders, zetten zich al jaren in voor weidevogels en maakten een bijzondere keuze. Het proces naar deze bijzondere keuze is in zijn geheel in beeld gebracht in de documentaire "Vogels kun je niet melken" van Barbara Makkinga. Je moet de film gezien hebben om meer inzicht te krijgen in welke dilemma's er spelen in deze bedrijfstak.

Datum: zondag 22 september, tijd: 14:30 uur, duur: 103 minuten.

Locatie: Theater de Fransche School, Havendijk 1, Culemborg.

Leden van de NVWC en Vrienden van de Fransche School krijgen korting.

Nieuw voor dit seizoen: Mijn Passe-partout kaart, één toegangsprijs voor vier fantastische film-middagen voor dit seizoen. Veel meer info op onze [website](https://www.nvwc.nl).

Nieuws uit de natuur (juli-augustus)

Wow, wat een nachtvlinders!

Het was even schrikken voor Margreet de Nie toen ze op 11 augustus de nachtvlinderval opende: de val zat boordevol vlinders. Uiteindelijk telde ze 234 macro's, 47 verschillende soorten! Deze aantallen kwamen voorheen wel voor toen nog een andere lamp werd gebruikt (HPL), maar met de nieuwe energiebesparende lamp die tegenwoordig wordt gebruikt is de score nog nooit zo hoog geweest.

Om de vlinders zo snel mogelijk te kunnen loslaten heeft ze veel foto's gemaakt en ze later op naam gebracht. Margreet is nog een aantal dagen bezig geweest met de administratie. Meest geteld is de zwarte-c-uil (41). Nieuwe soorten: drievlekspanner en blauwvleugeluil.

Eind augustus was de vangst weer normaal met als nieuwe soorten: gele eenstaart en de v-dwergspanner.

In juli werden in de verschillende vallen ook al behoorlijke aantallen aangetroffen, variërend van 32 vlinders / 15 soorten tot 124 vlinders / 34 soorten.

Leuke vangsten: gekraagde grasuil, geelschouderspanner, paddenstoeluil, muisbeertje, kroonvogeltje, gevorkte silene-uil (foto boven), kleine hermelijnvlinder en moeraswalstrospanner.

Nieuw in de val bij Rosina in Dreumel: egelskopboorder, glad beertje, egale rietboorder, witlijntandvlinder en gestippelde houtvlinder (foto onder).

Nieuws uit de natuur (juli-augustus) vervolg

De jeugdgroep trof 33 macro nachtvlinders in de val

Op 6 juli is de jeugdgroep met Maartje op bezoek geweest bij Margreet de Nie om de nachtvlinderval te legen die Margreet de nacht van 5 op 6 juli had gezet. Het was een klein groepje. Twee meisjes hebben enthousiast de val onder de klamboe leeggehaald. Ze pakten het sorteren en op naam brengen van de vlinders goed aan. Met het nachtvlinderboek kwamen we een eind op weg met de namen: 12 stofuilen, 4 gewone worteluil, 5 stompvleugelgrasuilen, 1 gestreepte rietuil, 1 graswortelvlinder, 1 donker brandnetelkapje (foto boven), drie verschillende spanners en nog wat gewone eenlingen. Precies genoeg variatie om te sorteren en verschillen te benoemen. Uiteindelijk telden we 33 macro's / 16 soorten.

We hebben ook de grotere micro's bekeken, dat waren er 5: buxusmot, bonte brandnetelmot, muntvlindertje (foto onder), parelmoermot en een soort snuitmot. Die konden ze ook vinden in het microboek.

De vangst was relatief klein, maar daardoor juist behapbaar voor zo'n groepje.

Ook in Eva-Lanxmeer vliegen nachtvlinders

Op uitnodiging van Terra Bella heeft Kars Veling laten zien wat er 's nachts zoal vliegt in de wijk Eva-Lanxmeer. Nachtvlinders werden gelokt met lamp en laken, en op bomen werd een (voor vlinders) lekker smeersel aangebracht. Jong en oud was verrast over de soms kleurrijke vlinders met mooie namen als essengouduil (foto), appeltak, haarbos, zwarte c-uil, agaatvlinder en (op het smeersel) zwart weeskind. Er waren veel vragen voor Kars, de bewoners kijken nu vast anders naar "motten". Uiteindelijk werden 57 vlinders waargenomen, 19 verschillende soorten.

Nieuws van het bestuur

Basiscursus vogelherkenning NVWC start later

De aangekondigde vogelcursus gaat nog niet in september van start, maar waarschijnlijk in januari 2025. Meer informatie volgt nog.

Oproep: Kom jij ons helpen op lezingavonden?

Het groepje dat beschikbaar is voor bardienst op woensdagavond tijdens lezingen kan wel wat meer hulp gebruiken! Per avond helpen 2 personen met het zetten van koffie en thee, klaarzetten van kopjes en glazen, koffie en thee schenken vooraf en in de pauze, opruimen na afloop.

Wil jij 1 of 2 keer per seizoen helpen? Geef je dan op via post@nwwc.nl. Indien gewenst kunnen we je koppelen aan een ervaren lid. De lezingen vinden plaats op iedere derde woensdag van de maand in de periode september t/m april.

De eerstvolgende bestuursvergaderingen op maandag 23 september.

Activiteiten en berichten van anderen

Uit@waarde: Vaartijden Liniepont september

In september vaart de Liniepont dagelijks van 1 t/m 15 sept en op za 21+28 sept en zo 22+29 sept. [Hier meer](#).

Dit is ook de laatste maand van dit jaar dat je [rondje Liniepontje](#) kunt lopen (10 km of een kortere variant voor kinderen van 3 km).

Lanxmeer: 7 sept Maandelijks rondleiding in ecologische wijk Culemborg

Elke eerste zaterdag van de maand wordt een presentatie en rondleiding gegeven door de ecologische wijk. Start in "Perron Lanxmeer" (bij het station) om 10:00 uur, inloop v.a. 9:45 uur. Duur ca. 2 uur. Aanmelden via contact@lanxmeer.nl.

LekArt:

- 7 - 22 sept Expositie 'Bewolkt' op Werk aan het Spoel.

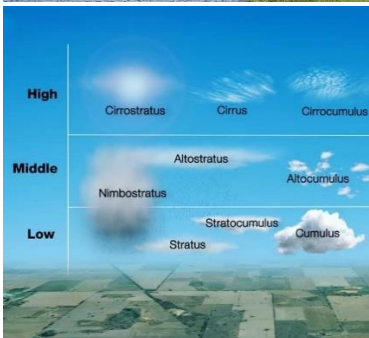
Beeldend kunstenaars Rop Philippi en Ellen van Vollenhoven laten 'wolkenwerken' zien in de breedste zin van het woord. Zowel op Noord als in de serre van Caatje a/d Lek wordt het bewolkt! De expositie is geopend op zaterdag en zondag, 12:00-17:00 uur. [Hier meer](#).

- 22 sept Lezing "In de wolken" door Roosmarijn Knol.

Wat zie jij als je naar de lucht kijkt en wolken voorbij ziet drijven? Blijft het droog, gaat het regenen of onveren en hoe krijgen wolken bepaalde ingenieuze vormen?

Wie kan deze vragen beter beantwoorden dan iemand die veel verstand heeft van het weer en er zelfs beroepsmatig mee bezig is: weervrouw Roosmarijn Knol.

Plaats: Genieloods op Werk aan het Spoel, tijd: 13:30 uur. [Hier meer](#).

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Zoogdiervereniging:

- 12 sept - 21 nov Basiscursus Planten en Dieren Herkennen (online). Hoe herken je verschillende Nederlandse plant- en diersoorten en waar en hoe leven ze? Zwemt hier een otter of een bever? At de eekhoorn of de specht van deze dennenappel? Welke vlinder vliegt er in de tuin? Dat – en meer – leer je in de Basiscursus Planten en Dieren Herkennen in 11 online lessen. [Hier meer](#).

- 13 - 15 sept Landelijke egeltelling.

Door de groei van steden en dorpen worden tuinen voor de egel steeds belangrijker als leefgebied. Tijdens de Egeltelling van 13 - 15 september brengen we in kaart waar egels leven. Ook in jouw tuin? Geef het door! [Lees hier](#) meer.

Gelders Landschap & Kasteelen:

- 14 sept Pompoenmarkt tijdens Open Monumentendag.

De prachtige kasteeltuin van Neerijnen wordt sinds 1996 met liefde door vrijwilligers van Stichting Kasteeltuin Neerijnen onderhouden. Het is een waar lusthof met oude kassen, prachtige rozenhagen en bijzondere bloemen en planten, met de kerk als decor. Op Open Monumentendag wordt hier een pompoenmarkt gehouden, waar allerlei producten uit de kasteeltuin verkocht worden. Daarnaast is er een terras met poffertjeskraam en een kook- en knutselhoek voor kinderen. [Hier meer](#).

- 22 sept Wandeling door de Rijswaard.

De wandeling brengt ons door het Parkbos van het landgoed Waardenburg Neerijnen op de Waalbandijk. Het levert ons een prachtig uitzicht op de Rijswaard en kasteel Waardenburg. We dalen af naar de Rijswaard en volgen de struinroute door het uitgestrekte gebied langs de Waal. Onderweg vertelt de boswachter over het ontstaan en beheer van het landschap. Tijdens de wandeling is er ook aandacht voor de bijzondere vegetatie (stroomdalflora) in het gebied. [Hier meer](#).

IVN West-Betuwe: 21 sept Vogelexcursie in Heesseltsche uiterwaarden

Vroeger werd er klei gewonnen in de Heesseltsche uiterwaarden. Daarna is het gebied voor de landbouw gebruikt. Enkele jaren geleden zijn deze uiterwaarden omgevormd tot een prachtig gebied met veel ruimte voor de rivier en de natuur. De afgelopen tijd zijn regelmatig vis- en zeearenden gespot. Wil jij je laten verrassen en je verwonderen over welke vogels hier te zien zijn in deze tijd van het jaar? Ga 21 september mee met deze IVN-vogelexcursie.

Start 14:00 uur in Opijnen, duur ca. 2 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden:

- 28 sept Jaarlijkse Open dag.

Dit jaar staat de egel in de schijnwerper: 'Geef de Egel een Thuis'.

De gemeente Vijfheerenlanden geeft i.s.m. de Natuur- en Vogelwacht honderd egelkasten weg op deze dag. Ook alle scholen van de Vijfheerenlanden krijgen deze kast. Tijd: 10:00-16:00 uur. [Hier meer](#).

- 29 sept Excursie in de uiterwaarden van Hurwenen o.l.v. Koos Maat. [Hier meer](#).

STONE (Steenuilenvoerleg Nederland): 28 sept Landelijke Uilendag 2024

Bent u uilenliefhebber, dan mag u deze dag beslist niet missen! Ontmoet bekende en nog onbekende uilenvriend(inn)en, praat bij in de stands en – bovenal – laat u verrassen met een gevarieerd programma. O.a. met een presentatie van "Pilot voedselonderzoek steenuilen met geavanceerde cameraopstellingen" door Theo Boudewijn, Claus van den Hoek en Ronald van Harxen. [Hier meer](#).

NIEUWSBERICHTEN

RAVON: [Download hier](#) "Schubben en Slijm" nr. 56

Met o.a. grote modderkruiper, oostelijke ringslang, en vuursalamander.

De Vlinderstichting: "Toekomst voor Natuur" afl. 64 en 65

Beluister de podcasts van Anthonie Stip (augustus).

[Afl. 65](#) - Oerbos: De bedreigde wouden van Europa – met Dora van Duivenbode.

[Afl. 64](#) - Zijn er echt zo weinig vlinders? Met Jan van der Made.

Culemborg Duurzaam: In gesprek met Kars over de tuin als vlinderkroeg

De Culemborger Kars Veling is de expert op het gebied van vlinders. Het begon met vlinders tellen in zijn studententijd. Inmiddels werkt hij al 35 jaar voor de Vlinderstichting. Culemborg Duurzaam loopt met hem door de Regulieren, een natuur- en wandelgebied tussen Culemborg en Geldermalsen, en vraagt hem naar het nut van deze prachtige insecten. [Lees hier](#) meer.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Struingids: Er komt een nieuwe Struingids aan!

“De gemeente West Betuwe wil ook graag een Struingids over hun gebied en daar werken wij natuurlijk graag aan mee!” De gemeente West Betuwe ligt grofweg tussen Tiel, Gorinchem en Culemborg in. Midden door het gebied stroomt de Linge op haar mooist. Emmie Nuijen en Jan van den Berg van Studio Finton zijn al volop op verkenning, gesprekken aan 't voeren en foto's aan 't maken, o.a. van het mooiste hoekje van de gemeente: [Vogelswerf](#). Het wordt de 5^e papieren gids. Begin volgend voorjaar zal de gids beschikbaar zijn. [Hier meer](#).

SOVON: Broedvogels in Nederland in 2023

In Nederland vindt al veertig jaar systematische broedvogelmonitoring plaats om de gegevens te verzamelen die nodig zijn om het natuurbeleid met informatie over populatieontwikkelingen te ondersteunen. Hieraan nemen duizenden vrijwillige vogeltellers deel, die zich met kennis en toewijding inzetten om de ontwikkelingen van onze broedvogels op de voet te volgen. [Download hier](#) het rapport.

Vogelbescherming:

- Vies voor slakken, fijn voor vogels: 10 tuinplanten.

De naaktslakken lijken dit jaar te gaan voor wereldheerschappij. Doorsta het zorgeloos, door je tuin vol te zetten met planten die slakken absoluut niet lusten. De temperatuur is nog goed: ga ervoor met deze [10 tips](#) voor slakbestendige tuinplanten.

- Beleef de Lente afgesloten.

Over de hele wereld volgden meer dan 1,5 miljoen mensen via webcams het broedseizoen van 14 soorten vogels. Het broedseizoen kende twee gezichten. Enerzijds werd het gekenmerkt door relatief koel en vooral nat weer, wat de nodige jongen de kop kostte. Anderzijds kregen de kijkers ook vijf maanden lang volop unieke beelden van opgroeiende jongen voorgeschoteld. [Hier meer](#).

Natuurbericht:

- Paddenstoelencursussen voor liefhebbers en vakmensen.

Paddenstoelen fascineren en vervullen een sleutelrol in de natuur. Deze herfst organiseren Paddenstoelenonderzoek Nederland en de Nederlandse Mycologische Vereniging twee online cursussen op de Soortenacademie. Een laagdrempelige Opstapcursus van vijf lessen en een Basiscursus van dertien lessen, waarin je paddenstoelen op naam leert brengen. [Hier meer](#).

- #25jaarNEM: Een kijkje in de keuken bij het Meetnet Vlinders.

Om trends te bepalen, te kijken hoe het nou werkelijk gaat met de vlinderstand, gaat er niets boven elke week (tussen 1 april en 30 september) precies dezelfde route op precies dezelfde manier tellen – en dat jaar na jaar. Ook in Culemborg worden al jaren dergelijke routes geteld. Het Meetnet Vlinders is gestart in 1990, door De Vlinderstichting in samenwerking met het CBS. Er zijn ook werkelijk routes die nu al voor het 35e jaar geteld worden! [Lees hier](#) meer.

Colofon

Verschijning	Het NVWC-bestuur stelt “Tsjiepl!” samen voor NVWC-leden en belangstellenden. “Tsjiepl!” verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus en wordt verzonden aan ruim 600 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op “Tsjiepl!” stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Narda Robeer (egelnest), Johan de Kruif (rups koninginnenpage, veldsalie), Riky ten Berge (merelnest), Gerrit Jan Klop (visarend), Gijsje van Ingen (moerassprinkhaan, nachtvlinders Lanxmeer, Liniepont), Tom van Kerkhoff (welkom bij De Steenuil), Kars Veling (natuur dichtbij en ver weg, essengouduil, gevorkte silene-uil, rups dagpauwoog, zwarte stern), Theater De Fransche School (poster), Jan dirK Buizer (gestippelde houtvlinder, 7 egels, egel), Margreet de Nie (donker brandnetelkapje, muntvlindertje), Jouke Altenburg (zeearend, steenuil, putter op grote kaardenbol, huismus), Wikipedia (Jan Dijkstra: Vogelswerf), Wim Rubers (gewone heksenboleet).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.